

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Ishaja kot priloga „SLOVENCU“ sveder vsak prvi in tretji četrtak meseca. Ako je ta dan praznik, iside „DOMOLJUB“ dan pozrej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 3. Narodnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 22.

V Ljubljani, 14. novembra 1895.

Letnik VIII.

Volilcem v deželni zbor kranjski!

Prihodnji četrtak dné 21. t. m. so poklicani volilni možje Kranjski, da izvolijo 16 poslancev, katere imajo pravico voliti kmetske občine na Kranjskem. Po številu in po davku bi morali imeti kmetski okraji še več poslancev, a ker tega sedaj ne moremo izpremeniti, zato je volilcem kmečkih občin tembolj skrbeti, da vsaj v vseh teh 16 volilnih okrajih izvolijo dobre zastopnike.

Volitve volilnih mož so večinoma že končane. Katoliška narodna stranka sme biti z njimi zadovoljna. Naši volilci so stali kakor skala za svoje može in v mnogih krajih so zmagali še-le po hudem boji. — Nadejamo se, da volilni možje povsod ostanejo mož-beseda, da bodo volili one kandidate, za katere so se sami in njih volilci izrekli že pred volitvijo volilnih mož.

Osrednji volilni odbor katoliško-narodne stranke je prepustil popolno prostost posameznim volilnim okrajem, da si sami določijo, katere kandidate si žele. Na podlagi teh poročil izvršuje osrednji volilni odbor katoliško-narodne stranke svojo najvažnejšo nalogo, ter po soglasnem naročilu zaupnih mož raznih krajev priporoča naslednje gg. kandidate, katerim naj naši somišljeniki kot volilni možje oddajo dné 21. t. m. pri volitvi 16 poslancev za kmetske občine svoje glasove:

1. Za Ljubljansko okolico (sodni okraj Ljubljana — Vrhnika): Gabrijel **Jelovšek**, posestnik in župan na Vrhnikih in Fran **Povše**, državni poslanec, vodja in posestnik v Ljubljani.
2. Za okraj Kamnik-Brdo: Tomaž **Kajdiž**, dekan v Moravčah.
3. Za okraj Kranj-Tržič-Loka: Oton **Detela**, grajščak, deželni glavar v Ljubljani in Andrej **Kalan**, vikar in mestni odbornik v Ljubljani.
4. Za okraj Radovljica-Kranjska gora: Jancz **Ažman**, župnik v Gorjah.
5. Za okraj Postojna-Planina-Senožeče-Lož-Bistrica: Franc **Modic**, posestnik in trgovec na Lahovem in Josip **Zelen**, posestnik v Senožečah.
6. Za okraj Vipava-Idrija: Matej **Lavrenčič**, posestnik v Vrhpolju.
7. Za okraj Novomesto-Kostanjevica-Krško: Viljem **Pfeifer**, državni poslanec in posestnik v Krškem.
8. Za okraj Trebnje-Zatičina-Žužemborg-Mokronog-Litija-Radeče: Franc **Koščak**, posestnik in župan na Grosupljem, Dr. Fran **Papež**, odvetnik in dež. odbornik v Ljubljani, in dr. Ignacij **Žitnik**, kurat v Ljubljani.
9. Za okraj: Kočevje-Ribnica: Karol **Klun**, kanonik in državni poslanec v Ljubljani in Primož **Pakiž**, posestnik v Sodražici.
10. Za okraj: Črnomelj-Metlika: Frančišek **Schweiger**, župnik na Radovici.

Volilci! Volite prihodnji četrtak soglasno te kandidate, katere ste si sami zbrali in jih mi po Vašem naročilu priporočamo. Volite jih soglasno za poslance, da bo zmaga tem vočja in slavnejša.

V Ljubljani, 14. novembra 1895.

Osrednji volilni odbor
Katoliško-narodne stranke.

Volitve v deželni zbor.

Shod v Kamniku. Katoliško društvo kamniško je napravilo zadnji čas prav lepa shoda. Prvi je bil občni zbor in ob enem volilni shod v Kamniku 27. oktobra. Kljub zelo gdemu vremenu je prišlo toliko ljudi, da so komaj prostora našli. Za pozdravom g. predsednika dekana T. Kajdiza je poročal namestu tajnika č. g. župnik homski V. Bernik, kakó se je društvo pretefeno leto — bila je namreč ravno obletnica ustanovitve — obnašalo in kakó napredovalo. Imelo je v Kamniku celo leto 14 shodov, na katerih se je govorilo o mnogih podučnih in za sedanji čas prav zanimivih rečeh. Žalobog, da se teh shodov oddaljeni udje niso mogli udeleževati. Zunaj Kamnika dosedaj društvo ni napravljalo podučnih shodov, pa tega je bil kriv nesrečni potres, ki je ravno naš okraj najhuje zadel, in nam marsikaj zmedel; odslej bo pa že drugače. Društvo pa ne bo napravljalo samo govorov, ampak tudi pospeševalo gospodarstvu koristne reči, n. pr. snovanje takó koristnih posojilnic po Raiffeisnovem načinu itd. Udov ima društvo 668 po celem okraju, le nekatere fare še niso nič zraven udeležene. Naj bi le tudi bili vsi udje dobri in uneti za reč, za katero se nam gre, ne pa mrtvi, mrzli, — suhe veje. Govorilo se je tudi o volitvah. Volitve niso edini, vendar pa eden poglavitnih namenov našega društva, kajti volitve so največa politična pravica in če bi povsod prav volili, bilo bi drugače! — Potem ko je blagajnik trgovec g. Orel povedal svoje letne račune, govoril je g. Andrej Mejač, župan iz Komende, prav zares krepko in lepo. Govoril je, kako znajo liberalci gospodariti s tujim premoženjem, kakó brez vesti izmetavajo denar, za katerega kmet tako hudo trpi, in povedal, kakšen mora biti poslanec, ki hoče zastopati v deželnem zboru kmečko ljudstvo. Ta govor je bil vsem navzočim zelo všeč. Vidite, takih mož mi potrebujemo! Da ima nekaj v glavi, zraven pa da je veren v svojem zasebnem življenju in se ne sramuje pokazati svojega katoliškega prepričanja pred celim svetom! Kolikrat pa najdemo ljudi, ki so videli morda kako ljubljansko šolo od znotraj ali pa storili par stopinj po svetu, pa že nosijo glavo po konci, kakor bi bili modrost z veliko žlico pojedli in menijo, da smejo že zabavljati čez vse, kar ni po njih kratki pameti umerjeno, v prvi vrsti seveda čez cerkev in cerkvene reči. Za poslanca pa je govornik priporočil č. g. predsednika, moravskega dekana Tomáza Kajdiza. G. dekan je dejal, da se je le nerad na prigovarjanje mnogih odločil zato, da kandidira za poslanca, da pa bo, če bo izvoljen, tak, kakoršen mora biti poslanec, veren, naroden pa za blagor ljudstva skrben in delaven, kolikor je namreč enemu samemu mogoče storiti, in da bo vsako leto na kakem mestu svojega okraja poročal, kaj se je čez leto v zboru godilo. Konečno je še domači kamniški č. g. dekan omenil ostudnega dejanja, ki so ga napravili nasprotniki našemu ljubljensku nadpastirju. Navzoči so pritrdili, da naj v njih imenu izreče prevzvišenemu knezoškofu glo-

boko obžalovanje pa srčno udanost. — Tako se je končal ta shod; vsi so bili zadovoljni.

Shod v Komendi. Zahvalno nedeljo pa je bil shod v Komendi. Prostorno dvorišče župana Mejača je bilo kaj lepó ozaljšano z zastavami, smrečicami in podobami. Po krščanskem nauku se je dvorišče napolnilo. Razun domačih bilo je tudi mnogo mož iz Vodice, pa nekaj iz Kamnika, Lahovč, Zaloga itd. Prvi je izpregovoril domači gospodar in društva podpredsednik in predstavil našega kandidata. Č. g. dekan je povedal, kakšen da mora biti poslanec in kakšen da hoče biti on v slučaju izvolitve. Za njim pa je č. g. dr. Krek iz Ljubljane učeno, pa vendar razumljivo in očitno kakor na dlani pokazal žalostne posledke nesrečnega liberalizma v verskem in gospodarskem oziru. Ob koncu je priporočil Komenčanom, naj bi napravili sami svojo Raiffeisnovo posojilnico, lončarji pa s pomočjo dežele in države svojo zadrugo, ki bi napravila skupno peč. Nadaljni govornik je razložil namene našega društva in pa kdo postave dela, kakšne pravice da ima ljudstvo pri tem, da naj se teh pravic posluži, ne pa vse liberalni gospodi prepustiti, potem pa tožiti čez slabe postave in velike davke! Za tem je govoril g. Fr. Porent, dacar v Mengšu, kratek osoljen govor: »Liberalci ali katoličani?« Konečno je tudi domačemu č. g. župniku pritrdil zbor in ga pooblastil, da sporoči školu obžalovanje in udanost. Poslušalci so do konca pazljivo stali in po shodu bili prav zadovoljni. O Komenčanih pa vemo, da bodo tudi prav volili. Vsi sedmeri volilni možje so naši, ravno tako Lahovčje in Zalog; na Vodičane se pa tudi zanašamo.

Shod v Domžalah. V nedeljo 27. okt. je imel pa tudi g. Kersnik, dosedanji poslanec, svoj shod v Domžalah. K shodu prišlo je večinoma vse iz okolice, kar nosi gosposko ali napol gosposko suknjo, kmetov le malo. Prišla sta pa tudi, če tudi nepovabljena, dva duhovna: domači dušni pastir in eden iz Kamnika, poslan od društva. Ko je Kersnik svojo reč povedal, poprosil je besede domači gospod. Pa med njegovim govorom bil je tolik vrišč in vpitje, da skoro ni bilo mogoče govoriti. Ko pa se je drugi gospod oglasil k besedi, nastalo je tako vpitje, da dolgo ni bilo mogoče začeti. Med govorom neprestano ugovarjanje. Ker so se pa zborovalci pohvalili, kaki katoličani da so, tedaj jim je govornik naravnost povedal, da mnogi tisti dan še pri maši niso bili. S tem pa je — psu na rep stopil. Navstal je vrišč, da je moral končati. — Da se liberalna gospoda proti duhovnom tako obnaša, to sicer ni lepo, toda ne preveč čudno. Toda, da so tudi nekteri kmečki ljudje že takó zapeljani in navzeti takó divjega sovraštva do duhovna, — ne zato ker ima to ali ono slabost; saj jim nista nič zalega slorila, ampak samo zató, ker je duhoven, to je, kar globoko obžalujemo. Če se ne motimo, je temu poglavitni uzrok — pijača! Zraven tudi drugi grehi, pred katerimi duhovni opominajo, in opominovalci so zopni. Kako Domžalci o tej surovosti sodijo, pokazali so v pondeljek, ko so volili volilne možje — vse tri naše! Naše društvo pa je napravilo tudi svoj shod v Domžalah v nedeljo, 10. novembra ob treh

popoldne v gostilni pri kolodvoru. V obilnem stevilu so se ga udeležili možje iz vseh sosednjih far: mengeske, dobske, ihanške, dolske, sentbelenske, brdske itd.!

Ljubimo svoje nasprotnike kakor moramo vsakega človeka ljubiti, ne ljubimo pa njih napak! Niso prijetni ti boji, a — morajo biti. Kam pa pridemo, če jim vse pustimo veljati?! Naše ljudstvo se še premalo zaveda svojih pravic in premalo se pozna svojega največjega škodljivca, sovražnika in morilca, to je — liberalizem. Zato so ravno potrebni taki podučni shodi. Ko bi se zavedalo in poznalo, bi vsaj vseh tistih 16 poslancev bilo naše barve, kolikor jih volijo kmečke občine. Pa se ti niso. To pa zato, ker ljudje večinoma puščajo enemu ali nekterim morda nekoliko izobrazenim pa tudi malovernim ljudem, vse vladati. Če je ljudstvo verno, menimo po pravici, da bi morali prav taki tudi njegovi zastopniki biti, sicer niso pravi zastopniki. Torej ljudstvo naše, vzdrami se, otresi se liberalizma in liberalcev!

Z Bleda. Katoliški zivelj provzburil se je tudi v našem sicer liberalnem letovišču. Okolu 8. ure zbrala se je vsa tolpa naših liberalcev — jih je pa samo okolu petnajst — na volišče k županu. Že pred bojem so bili zelo preplašeni, mračno zrl v tla, na njih obrazu se je bralo, da jim nekaj manjka, da jim ni vse po volji. Najedenkrat se pa prikažejo naši možje z Mlinov, Rečice, Zagorice, lepa truma vrlih Beljanov in orjaška čreda neustrašenih Ribnjanov. Tu se pač niso mogli več zdržati. Liberalni naš župan je začel tožiti, češ takega zaničevanja nismo zaslužili, imajo nas, kakor bi ničesar ne storili, se pa še mi ne bodemo zmenili za novo cerkev. Govoril je, kakor da bi bil na svoj županski stol instaliran. — Nekaj agitatorčkov je vsejedno poskušalo svojo srečo. Ponujali so jim lističe, na katerih so bili trije naši možje, trije nasprotne stranke, a ko to ni izdalo, so nas duhovnike sikali s »zlajfarji« in klicali našim možem »danes vas bodo pa zapeljali.« A ne zmene se za vse to so ponosno, smelo in samozavestno korakali naši možje v volilno sobano. Tu je vladal najlepši mir. Vsi nasprotniki so zbežali in se umaknili izpred volišča. Lepše, dostojnejše volitve si ne moremo misliti. Stotina glasov je bil jeden glas, sto mož jeden mož. Jednoglano so bili izvoljeni možje katoliško-narodne stranke in sicer: Janez Kačar, župnik iz Bohinjske Bele, Francšek Zvan, kaplan iz Bleda, Viktor Klinar iz Mlinov, Matija Tavčar iz Rečice, Valentin Šmit iz Ribnjega, Jože Jekler iz Bodešča. — Tudi nam vsa nasprotna komisija se je vzdržala volitve. Tu so morali gledati naši liberalni odborniki, v prvi vrsti župan, kako so jim vse ovčice nasproti, to je bila največja klofuta za nje, nezakupnica, radi katere bi morali kot značajni možje takoj odstopiti od svojih mandatov.

Poslano. Zadnji „Rodoljub“ piše o našem g. župniku sledeče: „Tega župnika res poznajo posebno njegovi ubožnejši farani; najusmiljenejši človek je baje. Skoraj že ne bo vedel kam se vleči, zadnjo srajco baje da ubogim“. Ne „baje“, ampak res je, da so naš gospod župnik jako

usmiljeni. To pričamo mi podpisani, to znajo naši siromaki, bolniki in šolski otroci.

Ko je leta 1890 pogorel velik del Radovica, izprosili so nam g. župnik podpore do štiritisooč glđ. in iz svojega so mnogo denarja razdelili med uboge pogorelece. Naša farna cerkev je bila premajhna, podaljšali smo jo za štiri in pol metre. Fara je v ta namen v triletnih obrokih zložila trinajststo gold., ves potreben denar so založili g. župnik, in iz lastnega so darovali za cerkev dva tisoč gold. Gospod župnik so pri nas že 15 let, in ves ta čas je občina imela stroškov za popraviljanje faroža in drugih poslopij le dvajset gold.; g. župnik popravljajo vse iz svojega; letos so naredili nove svinjake razun teh 20 gold. na svoje stroške. „Rodoljub“ piše dalje: „Le vprašajte po Radovici okoli in boste izvedeli, koliko odstotkov ta človek od posojil jemlje“. Iz teh besed bi se lahko sklepalo, da gospod župnik jemljejo visoke obresti. To ni res. Lahko rečemo, da je malo hiš, kamor bi se ljudje v sili tako radi in pogosto zatekali, kakor k našemu gospodu. Če kedo presí kak večji znesek, plača obresti pet gold.; manje zneske dobivamo brez obrestno in tako ne samo mi farani, ampak tudi sosedi, še zlasti Hrvati iz bližnje okolice.

Tudi v gospodarskem oziru so nam naš gosp. župnik najbolji učitelj in zgled. Blizo in daleč ni tako lepih novo zasajenih vinogradov kakor so župnikovi, in ne da bi bili njih last, cerkveni so; pa g. župnik delajo vse na svoje stroške. Porabili so dozdej že čez šest sto gold., ne da bi zahtevali kakega odškodovanja od cerkve ali občine.

Da smo mi že toliko novega trtja nasadili, zahvaliti imamo župnika, ki nas zmira nagovarjajo in podučujejo, da delamo in kako naj delamo. In sam g. Gombač, deželni potovalni učitelj, je rekel: „Župnikovo trtje več in bolj uči, ko ves moj poduk.“

„Rodoljub“ je napadel našega gospoda samo za voljo tega, ker so kandidat. Dragi belokranjski rojaki! Ne dajte se od liberalcev premotiti. Volite našega gospoda župnika jednoglasno za svojega deželnega poslanca. Mi smo vam porok, da vam ne bo žal. — Jednako pojasnilo bodo prinesle tudi „Dol. Novice“. Poslali ga bomo tudi „Rodoljubu“. Od njegove poštenosti in njegovega resnicoljubja za trdno pričakujemo, da ga bo v prihodnjem listu ponatisnil in tako popravil krivico, ki jo je storil našemu župniku. Županstvo na Radovici, 8. nov. 1895. Ivan Kramarič, župan. Marko Petrič, svetovalec. Matija Žugel, svetovalec. Jožef Režek. Stefan Stepan. Martin Petric. Matija Cesar, Martin Režek, Martin Vukšinič, Martin Vouk, Martin Režek, Jur Režek; sadnjih šest podpisal Kramarič, župan.

Volitev volilnih mož v Št.-Jerneju na Dolenjskem. Huda borba je bila pri nas, a pravična reč je zmagala. Izvoljenih je bilo sedem katoliških narodnih mož z večino 21 glasov; osmi je ostal v manjšini treh glasov. To pa je zakrivil naš volilni mož, ki je med volitvijo rekel, da ne bo mogel 21. t. mes. priti volit, ker bo imel ta dan drugi važni opravke. Potem so se naši glasovi cepili. Ali čast zavednim volilcem! Pisma gospoda dr. Slanca, vino,

s katerim je napajal naše farane dne 5. t. m., lepaki, katere je neka kriva roka na štirih krajih nalepila in v katerih se je sramotila duhovščina, tiganje in cigare, katere so dobivali naši nasprotniki, vse to ni nič pomagalo. Gospod Pfeifer ni padel, ampak je zmagal. Samostojni, neodvisni gospodarji iz naše fare so pokazali, da so verni in pošteni možje in da se v borbi, v kateri se gre za verska načela, ne bojijo tudi gospoda dr. Slanca. Največji nasprotniki g. Pfeiferja so bili St. Jernejci. Častna izjema so bili štiri posestniki in dva rokodelca iz naše vasi. Gospodje učitelji so se volitve zdržali. Volitev se je tako-le vršila. Bilo je tri četrt na osem, ko je bilo v šolskem poslopiju že nad 30 volilcev; vsi so bili naši. Ob 8. uri se pripelje v St. Jernej gospod dr. Slanc, ki tukaj še volilne pravice nima. Urno skoči z voza ter vpraša bližnjega trgovca, če je kaj upanja? „Nič, gospod doktor,“ mu odgovori pred šolo stoječi domači gospod kapelan. Sedaj priskoči k njemu ta olikani gospod ter mu s povzdigneno roko začne pretiti: „Vi se ne mešajte v volitve. Ne nadržujte se z menoj. Vas bom že pritisnil, jaz delam po postavnem potu. Vi ne plačujete nič davka, pojdite se raje pridigo učiti.“ Nato mu odgovori mirno gospod kapelan: „Tudi jaz sem posestnik, in tudi, ko bi ne bil, bi imel kot duhoven volilno pravico.“

Volitev se je vršila pol ure mirno. Ob tri četrt na deset prihrumé na volišče Slančevi pristaši s cigarami v ustih in veliko jih je bilo pijanih. Gospod Anton Majteli se je pohvalil, da mu volitev dobro nese. Nemir postane zdaj na volišču in gospod dr. Slanc je vpil: „Mi ne slišimo!“ — „Mirni bodite in boste slišali,“ reče okrajni komisar ter se obrne do gospoda Slanca rekoč: „Gospod doktor, Vi nimate tukaj nič opraviti.“ Volilci se nekoliko pomirijo. Ali pred šolsko sobo se sliši vpitje: „Kaj pa je bilo?“ Gospod dr. Slanc je napadel gosp. oskrbnika iz Pletelj, ki je z nami volil. Očital mu je, da nima volilne pravice ter da ne zna slovenski govoriti. „Če imajo petakarji volilno pravico,“ odgovori gospod oskrbnik, „imam jo tudi jaz, ki plačujem 32 gl. davka.“

Ko je zvedela nasprotna stranka, da imamo že 56 glasov večine, začela je strašno agitirati. Sent Jernejci, ki še voliti niso mislili, so bili od napredne kljuge prisiljeni voliti. Najbolj surovo se je obnašal v obče poznani — „šnopšar“ I. iz Sent Jerneja. Koliko je bilo zapeljanih gospodarjev, ki živé v miru s svojo duhovščino! Vem, da se že danes kesajo. Ko domačih ni bilo zadosti, so iskali volilcev v bližnjih in tudi oddaljenih vaseh. Vsi naši „šnopšarji“ so bili ta dan gospodje ter so zabavljali čez farje. Jeden Sent Jernejec je prišel tako pijan na volišče, da bi se bil kmalu na tla zgrudil. Kdo ga je napojil? Volil je gosp. Slančeve volilne može.

Bila je huda borba — mislil sem, da smo v Nitri na Ogerskem. Starčki, ki nikdar v svojem življenju niso volili, prišli so na volišče.

Koko je dr. Slanc govoril volilcem na srce. Evo jeden vzgled. Volilca P. je vprašal: „Kaj pa je g. Pfeifer že naredil?“ „Cesto preložil in klanjce pri njej je ponižal“, mu odgovori naš volilec. „To je Suklje naredil,“ je dejal

g. doktor „in pomislite, kako dobro se zdaj praseci prodajajo. Svinje imajo po 6 do 10 mladih, prej tega ni bilo. To je zasluga kmetijske družbe, katere tajnik je g. Pirc, katerega vam priporočam.“ Bilo je že 2 ura popoldne in borba je bila še huda. Na jedenkrat vse utihne. Gospod okrajni komisar reče: „Volitev je končana; izvoljeni so s 75 glasovi gg.: Anton Fetiš-Frankeim, Václav Vondráček, Janez Črne, Janez Frančič, Martin Metelko, Jože Martinčič in Anton Barborič. Jeden naš in 4 nasprotniki so imeli po 54 glasov. Olja volitev je odločila za Martin Borseta, ki je Slančev pristaša.“

Gromoviti „Zivio g. Pfeifer“, odmeva v šolskem poslopiju. Nepopisno veselje je bilo mej našimi volilci, ki so se vsi jako lepo obnašali.

Opomnim tudi, da smo videli mej volilci nasprotne stranke može — samostojne posestnike, — od katerih nismo pričakovali — da se bodo dali pregovoriti. Pisatelj teh vrstic je vse, kar piše, videl in slišal. —

Iz Št. Petra na Notranjskem. Dne 7. novembra smo imeli pri nas volitev volilnih mož. Zmagala je sijajno katoliška narodna stranka v veliko jezo nasprotnikom, katerim vsa mogočna sredstva niso mogla pripomoči do zmage. Agitiralo se je po noči in po dnevu z vsakovrstnimi obljubami in groznimi pretenji. Celo sam gospod Arko se je ponižal med naše, pa ne lanskim volilnim dolgov plačevati ali o svojem delovanju poročevati, ampak prav po domače za svoj mandat moledovati. Pa dobro jo je naletel. Neupogljivi Selčani so ostali ko hrast vsi (45) za nas. To je bil odgovor, kateri je jednako razvnel pogumne Petelinče, Gradačane in Nemskovce. Odlikovali so se vkljub tolikemu pritisku od nasprotne strani vedno nam zvesti Trnjani in Palčani. Slava in hvala jim vsem! Nečuvén pa je moral biti pritisek na nam nasprotne volilce. Vse se je vzdignilo v boj, a vse ni nič pomagalo. Celo tak mož jim je pomagal, katerega so sami spravili radi tatvine v zapor, a je le volil z njimi. To je nekaj posebnega, kaj ne! Pa tudi zvižaja jim ni pomagala. Treba je bilo v imeniku dognati do 50 popravkov. Obetali so kolovodje, da se volitve niti ne udeležé. Tako se je veljak vozil tako dolgo in tako srečno v Gradec, se vé v domišljiji, da jo je naposled privozil celo med kandidate volilnih mož, da je srečno pogorel v vsej svoji mogočnosti. To vam je bil polom, kateri naj blagodejno vpliva vsestranski, najbolje pa se ga vesele zatirani in stiskani volilci naših nasprotnikov!

Pa tudi ni čuda, če pomislimo, kako z njimi ravnaajo, ako jih niso slepo ubogali. Pa o tem vam povem kaj več, ko se kaj več nabere, da bode svet vedel, kako hudo je pri nas, odkar je z največjim pivškim kmetom pogorel še sijajno „pivški gospodar“ z vsemi svojimi pomagači noter do „kikelkomija“.

Iz Mošenj. Na željo rad poročam o izidu volitve tu in v okolici. Prav zadnji v tem okraju smo volili pri nas v petek popoldne vse štiri volilne može katoliške narodne stranke z veliko večino. V radovljiške m okraju je letos 53 volilnih mož, od katerih bode 48 zanesljivo glasovalo za

kandidata Ažmana. Delali smo pač — a pošteno, javno in ne za hrbtom, tudi ne z lažjo. Nasprotniki so se lahko prepričali, da gorejka tla niso za liberalizem. Bog daj srečo tudi v kmetijskih volilnih okrajih.

Kaj je novega po svetu?

Lueger ni potrjen za dunajskega župana.

To je največja novica, ki prihaja iz cesarskega mesta. Ubijajo si glave razni možje, kaj da je vzrok temu in zdaj tudi že prav natanko vemo, kedo da je preprečil, da ni ta ljudski, za cesarja in domovino prezasužni mož, potrjen. V ministerskem svetu je odločil grof Badeni, ker glasoval je proti njem. Odkod to? Saj se je še malo časa popred pokazati hotel kot moža, ki stoji nad strankami in se ne vmešuje vanje. Malo dni, predno so izvolitev Luegerja za župana predložili v potrjenje, prišel je framacin Banfi, zagrizeni sovražnik svobode in vere, na Dunaj in je toliko časa letal okrog ministrov, da jim je zmešal glave, da niso glasovali za Luegerja. Kaj pa Banfiju, ministru ogrskega kraljestva, to mar gre, kdo da je na Dunaju župan? Banfi, zvit kakor je, je tako-le računl: Če bo Lueger na Dunaju župan, potem bo s svojo odločnostjo ljudstvo izpeljal iz sužnjstva liberalcev, kapitalistov in judov; pokazal mu bo, da ga ti zatirajo in da je le v cerkvi prava svoboda. Če se to zgodi na Dunaju, utegnejo se kmalu prebuditi tudi na Ogrskem zatirani narodi, in potem je moje in naše liberalne vlade konec. To pa ne! — Tako si je mislil Banfi, tako je naredil. Mažarski listi sicer trdijo, da niso Mažarji tega storili, a lažejo, ko pes teče. Mažari svoj nos pač povsod utikajo, kjer ga ni treba. Zadnjič so v Zagrebu pokazali svojo surovost, zdaj pa se mešajo v dunajske zadeve. Kaj, ko bi mi kaj takega storili? Joj, koj so vsi Mažarji in Judje po konci in to bi bil krik... Ljudstvo na Dunaju je silno razkačeno, mestni starašine pripravljene na skrajni boj in včeraj zvečer so volili zopet župana, o tem bomo pa poročali drugič. Le jedno naj do prihodnjic dragi bralci premislijo, kdo je pri nas gospodar še vedno in hoče ostati? Liberalci in judje, a ne več dolgo. To vprašanje, za katero se briga vsa Evropa, ni le zgolj politično vprašanje, ampak mnogo bolj versko. Za Luegerjem stoji krščanstvo, za Banfijem židovstvo in prostozidarji: ti so vkup trčili in zdaj se gre, ali zmaga vera ali nevera, ali pravica ali krivica.

V državnem sboru so stavili poslanci Povše, Klun, Pfeifer (tisti, ki po Slančevih besedah nič ne stori), pl. Globočnik in drugi nujni predlog za nujno pomoč poplavljencom na ljubljanskem barju. Dovršili so tudi zakon zoper ponarejevanje živil, o katerem smo zadnjič govorili. Krščanski poslanci (23 po številu) so zahtevali pojasnila od vlade, zakaj da dr. Lueger ni potrjen. Badeni se je na to vprašanje čudno izgovarjal in dejal, da dr. Lueger ni zmožen opravljati ob enem posel državnega poslanca in župana dunajskega. V zbornici nastal je velik hrup, ki je vdusil vsako besedo in prihodnjic

bomo o tem zopet govorili; za zdaj je pa gotovo jedino le to, da se vlada Luegerja boji.

Zadnje dni zgodilo se je na Slovenskem tako lepo dejanje, da je res vredno, da je celi svet zve in da to ne gre med »Domače novice«. Dan 5. novembra bomo zapisali z velikimi črnimi črkami v zgodovino slovenskega naroda, in ta madež so napravili nam Slovencem liberalci, ki se tako radi nazivljejo »odločne narodnjake«. Ta dan so ljubljanski mestni očetje, večinoma liberalci, izvolili barona Švegelj na častnega občana mesta Ljubljane, stolnega mesta Slovenskega. Kdo pa je Švegelj? Švegelj je rojen Slovenec, svoje dni je bil celo slovenski pesnik; a v poznejšem času je za denar in čast prodal svoje narodno prepričanje, obrnil se proti nam in ni ga skraj hujšega sovražnika Slovencev, ko je Švegelj, tisti Švegelj, ki ga je rodila slovenska mati in mu ob zibeli pela slovenske pesmi. In tega moža, tega narodnega izdajalca, tega je predlagal vodja liberalcev, da se izvoli častnim meščanom slovenske Ljubljane, in pohlevni mestni očetje so v svojem liberalnem domoljubju prikimali s svojimi učenimi glavami. Le manjšina vrlih domoljubov se je temu ustavila, pa zastoj. Dr. Tavčar in dr. Majaron sta Švegelj na svojim glasovanjem posadila v nebesa, zlatega sta ga naredila. Zakaj pa so vendar to storili? Reč je ta le. Po potresu se je na Dunaju zbralo več mož, da so nabirali darove za potrebne. Med njimi bil je tudi Švegelj. A posebno velikih zaslug ni imel pri tem, in ko bi jih tudi imel, bi bil s tem svoj madež le nekoliko opral, in če bi se mu bili zahvalili, bi bilo dosti časti mu izkazane. A ti liberalni »rodoljubi« gredo, in ga posade na častni stol glavnega mesta Slovenskih dežela! O, kam smo prišli!

Zagrebsko sodišče je pred par dnevi izreklo sodbo nad onimi vseučiliščniki, ki so se vdeležili zažiganja ogrske zastave na Jelačičevem trgu. Obsodba se je glasila, da se jim odtegnejo stipendije in da morajo plačevati šolnine. Poleg tega je bilo 16 dijakov izključenih od poduka, in sicer 6 za vedno, 2 za dve leti in 8 za jedno leto. S tem seveda še ni rešena cela obravnava, ker bodo izključeni še drugi dijaki, ki so se tudi vdeležili nemirov. Poleg izključenja bodo kaznovani nekateri vdeleženci še z zaporom. Poslanec Ružič je vprašal bana Hedervarija, zakaj ni prepovedal izobesiti ogrske in srbske zastave. Ker je bana dolžil, da je to storil iz sovraštva do hrvatskega naroda, je bil obsojen, da se 14 sej ne sme vdeleževati. Tako zatirajo Mažari na Hrvatskem može, kateri se jim upajo očitati nepravilno ravnanje.

Na Francoskem dobili so ta teden nove ministre; njim na čelu je Buržoâ. Boljši ko prejšnji niso in zato se bodo gotovo kmalu morali umakniti. Brezverci namreč se ne boje tudi države goljufati, ki jih potem spodi.

Homatije na Turškem so vrgle stare ministre, ker niso mogli ukrotiti uporov. Armenski kristijani še vedno mnogo trpe pred divjimi Mohamedani in stvari so se tako zamotale, da se bodo le težko dale razvozljati brez vojske. Da bi le potem pri ti priliki pognali Turka iz Evrope, koder še vedno noče mirovati.

Kaj je novega po Slovenskem?

Koroško. Č. gosp. Drag. Rous, nemški pridigar pri sv. Antonu v Trstu, se zopet povrne v to škofijo in je nameščen kot privikor pri sv. Urhu pri Volšberci. — Razpisani sta do 6. dec. župniji St. Urh v Selu in Šent Lorenc v Gičtalu. — Umrl je v bolnišnici usmiljenih bratov v Št. Vidu veleč. gosp. Jan. Koler, župnik v Stebnju ob Velikovcu. Porodil se je dné 26. nov. 1815 v Rožeci, bil v maš'ka posvečen 13. avgusta 1841. Zelo dolgo je bolehal in mnogo trpel. Naj mu bo zato podeljeno na onem svetu večno plačilo! — V Prevaljah je pri občinskih volitvah za sedaj se zmagala nemško-liberalna stranka, vendar se je število konservativnih in slovenskih glasov pomnožilo tako, da je morda ta zadnja nemško-liberalna zmaga v Prevaljah. — Novo šolo otvorili so ob Vseh svetnikih v Selu pri Bajtišah. Otroci so vsi slovenski, bode li tudi šola slovenska, je še — vprašanje. — Kat. delavsko društvo prevaljsko je imelo v nedeljo 27. okt. v Črni shod, ki je bil vkljubo skrajno neugodnemu vremenu dobro obiskan. Govornik, vč. g. kaplan J. Ebner je govoril o zadrugah in društvih, ki imajo namen delavca poučevati o njegovi časti, plači, varstvu itd. — Dne 19. m. m. so vlomili tatovi v prostujo v Spodnjem Dravbergu, preiskali v treh sobah natanko vse omare, iskajoč denarja. Odnegli so precej srebrne namizne oprave in perila ter napravili škode okrog 100 gid. — Minuli teden so hudo narastle vode. V Rablju je bila visoka povodenj, ki je napravila mnogo škode; tudi Drava je nenavadno visoko narastla. — V Beljaku se je ustrelil fin. stražnik J. Seher.

Primorsko. Dne 24. oktobra so prevzvišeni tržaški škof blagovolil blagosloviti popravljeno župno cerkev sv. Stefana v Brezovici, katera stane čez 4.000 gid. in ob jednem deliti zakrament sv. birme okoli 750 birmancem, kajti ni bilo birme že 7 let. — Zaradi demonstracij 19. septembra je bil delavec Sustersich, ki je ranil mestnega odbornika Rascovicha, obsojen na tri dni; občinski odbornik dr. Spadoni, ki je vdari delavca Sivitza, ker je klical »Eviva l' Austria!« na 10 gid. kazni. — V Trstu so dné 22. m. m. prijeli čevljarja Semrajca iz Ljubljane, ker je na sumu, da ponareja denar. — Mrtvo so našli v tri metre globokem jarku 17. m. mes. 78 let staro ženo iz novaške Dovče, ne daleč od doma. Pred 8 dnevi je šla z doma; po nesreči je padla pod pot, ter se smrtno ranila na sence najbrže ob ostro vejo posekane smrečice. — V petek 25. oktobra ob 5. uri zvečer je našel neki ribič na Rubijah na bregu Ipave, malo pred njenim iztokom v Sočo, elegantno površno suknjo, v nji listnico z 180 gid., zraven manšete z zlatimi gumbi. Ker je bila suknja suha, akoravno je še ob 3. uri deževalo, se sumi, da je tukaj neznan človek malo časa poprej iskal in našel smrt v valovih močno narasle Ipave. Po pozneje najdeni dopisnici se sodi, da je iz Postojine. — Dne 1. novembra t. l. odprl se je na Karnem na Primorskem, v okraju tolminskem, nov poštni urad, ki se bo pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kot nabiralnica poštno-hranilničnega

urada. — Dne 22. m. mes. se je vstrelil v Gorici Julij Prezelj, 20leten mladenič. Pred nekaj leti je studiral gimnazijo v Gorici in zvršivši nekaj razredov, šel je k pošti v Tolmin. Pred mesecem dnij je pa izgubil službo, ker je porabil poštni denar in ga ni pravočasno vrnil, v tem ga je pa komisija zasačila. Mesec dnij je stanoval v Gorici in ta dan okoli 11. ure predpoldne si je končal mlado življenje vstrelivši se v sence.

Listek.

Blaž Medved.

Črtica. — Spisal Iv. Ev. Družnik.

Da je imenitna lovska oseba v našej dolini, mi ne bo menda nihče oporekal. Saj je vsa naša lovska zgodovina zadnjih desetletij tesno združena z njegovo osebo. Noben lov ne mine brez njega, noben lovski tat mu ne odnese pet, nihče nima večkrat puške na rami, nihče večkrat ne premeri naših gozdov, nihče ne otrese toliko rose, nihče ne raztrga na lovu toliko čevljev — pa na kveder — nihče večkrat ne strelja in nihče večkrat ne — izgreši, kakor — — naš Blaž Medved.

Ako bi ga hotel opisovati, moral bi najprej omeniti, da je od svojih prednikov podedoval prav značilen priimek. Široka, tršata postava, debela kodrasta glava in velikanska množina rjavih brk spominja precej na gozdnega kosmatinca. — In moč njegova, ta, ta! Govori se, da ni v vsej dolini močnejšega od njega. Sam se mi je večkrat hvalil, da bi se medveda prav nič ne vstrašil. Seveda meni ni moglo to tako hitro v glavo, zato sem se čisto sumljivo namuzal.

»Kaj?« razkoračil se je ob takih prilikah pred menoj in strašansko široko zinil.

»Kedo je šel pa predlansko leto v mrzli dolini k medvedki v briog v vas?«

»I kedo?« vprašal sem začudeno, dasiravno sem vedel koga misli.

»Saj se ti vidi, da si gluh in slep. Kaj ne govori cela dolina, da, cel svet o meni. Še v nekih bukrah je popisano, kako sem takrat privlekel medvedko z mladčiči iz brioga.«

Kaj sem hotel? Hočeš, nočeš sem mu moral pritrditi, ako nisem hotel še kaj hujšega ališati.

Stanuje pa Blaž Medved v svoji hiši prav pod gozdom. Tu hrani vse svoje strelne priprave, svoje pasti in zanjke, svoje kletke in gajbice, mreže in samostrine. Kajti Blaž Medved je lovec v pravem pomenu besede. On je ptičar, polhar in ribič. Morebiti so prav zato, ker je njegov delokrog tolikšen, živali vseh plemen in vrst tako varne pred njim. Govori se namreč, da prihaja Blaž Medved s svojih lovov večinoma — prazen. No, to ga prav nič ne jezi. On je potrpežljiv človek in čaka, ko bo pod njegovo puško divjačina kar cepala, ko bodo njegove mreže vedno polne rib in rakov, njegove zanjke polne ptičev, vreča njegova in slednjič — skleda na mizi vsako jesensko jutro polna polhov . . .

Pustimo ga v njegovih sladkih nadah in ozirimo se nekoliko v njegovo preteklost.

Blaž Medved je bil rojen leta 1848. Tisto leto in njegove vibarne razmere nusi stari očanci še dobro pomnijo. Cele daeve je pokalo po našej gori in voz za vozom jelenjega mesa so odpeljali Krajinčanje in Kočvarji iz naših gozdov. Bila je takrat takozvana »frajura«.

Pravijo, da leto in letne ugodnosti precej uplivajo na rojstvo človeško. Ne vem, če je na tem kaj resničnega. Toda vresničena in dopolnena je ta vera v osebi našega Blaža. Kadar napravi on v gozdu svoj »Kreuzfeuer«, takrat uide marsikomu:

»Tako pokanje je, ko osemindiridesetega leta«. Razložek je menda samo ta, da so Krajinčanje in Kočvarji tudi pobirali divjačino, naš Blaž pa samo strelja.

Blaževa hiša je sezidana res precej po starem. V stavbinskem oziru bi se dalo na njej več reči grajati. Drugače pa je hiša prostorna, svetla, sezidana iz samega kamena in brez kačke. Vse to kaže na nekaj posebnega.

Blaž ni sicer nikak posebnej — Bog varuj, da bi kaj takega trdil. Stariši njegovi tudi niso bili posebni ljudje. Mirno so živeli v svoji veliki, svetli, zidani hiši. Oče je drvaril, mati pa se je trudila na treh malih njivah ob hiši. Poznejše, ko je prišel na svet mali Blažek — bilo je po zimí, nekako okoli novega leta — pestovala je otroka, ujčkala ga in zibala; po letu pa ga je vozila seboj na njive, kjer je stokrat pustila delo, jemala malega kričaja v naročaj, smejala se mu v obraz ter drzala pod brado.

Za časa Blaževih dedov in pradedov pa je vzivala njegova hiša drugačno čast. Na voglu strehe je visel smrekov vršiček, okrašen z belimi, modrimi in rdečimi trakovi. Vozniki, ki so vozarili po cesti, postajali so pred hišo in se krepčali za daljno pot. Ves božji dan, včasih tudi vso noč ni bilo tiho okolo hiše. Pilo se je vino, da je teklo od miz in v kuhinji so cvrčala okusna jedila. Lahko si mislite, kakšno veselje so vzivali Blaževi dedje in pradedje.

Tako je bilo nekaj. A dedje so pomrli in z njimi je izginila slava in premoženje Blaževe hiše. Ob hiši so ozelenela tla, smerekov vršiček se je izgubil, živahnost je vtihnula in zdaj je vse mirno okolo Blaževe hiše. Daljna sorodnica, katera oskrbuje Blaža, dela malo malo hrupa. Blaž pa cel dan hodi za divjačino. . . — —

A bili so časi, ko je Blaž resno mislil obnoviti nekdanjo živahnost. Prišlo je pa to tako-le:

Ko sta umrla Blažu pred petindvajsetimi leti oče in mati, začel se je Blaž brigati za svet in se ozirati okrog. Likal si je čevlje, kupil si nov klubuk - kravjak, vtaknil za trak šop ptičjega perja in začel pogledovati za lepim spolom.

In pripetilo se je, — ne vem po katerem naključju — da sta se nekoč srečala z lepo Polono. — Bila je Polona dekle pri petindvajsetih letih, polnih lic in zalitega telesa. Stariši njeni so imeli hišo v sosednji vasi. In glejte! Blažu je Polona tako obtičala v glavi, da si je ni mogel izbiti iz nje. Začel je zahajati v sosedno vas

pogostejše ko prej. Iskal si je opravil pri Poloninih stariših, prihajal Poloni, kjer je bilo mogoče, nasproti, smejal se jej in jo hvallil — vse, kakor imajo taki ljudje navado. A Polona ni bila z Blažem istih mislij. Slišal sem, da se jej je zdel malo preokoren in malo preveč »na debelo«. Zato ni čudno, da dekle ni sočutovalo z nežnočutnim Blažem. Nekaj časa se mu je smejala, po tem se je začela jeziti nanj, a slednjič se mu je odločno odpovedala. Blaž se je prestrašil in jo pohlevno spraševal, zakaj ga neče.

»Napravi krčmo, pa me boš dobil«, rekla mu je hoteč se ga odkrizati.

Blaž je povetil glavo in zamišljen odšel.

Odslej je hodil po gozdu, malo govoril, malo jedel, malo spal, pa veliko mislil, dokler ga ni pot privedla do vaske ranarice Avzle. Bila je to ženska, ki je kuhala iz trav in raznih zelišč mazila za vsako rano in vsako bolezen. Poleg tega pa je delala iz spirita, vode in Bog vé še iz česa — žganje.

Dolgo je mislil Blaž, in iztuhtal je, kako bi se dalo priti do krčme.

»Ako se naučim delati žganje, pa si jo lahko napravim. Žganje zna delati Avzla, nekaj jej dam in me nauči.« To srečno misel je pozdravil Blaž s takim veseljem, da bi jo bil takoj naznanil svoji Polonici, ako bi se ne bil spomnil, da bo Polonici bolj všeč potem, ko bo pravi pravcati krčmar, kakor zdaj, ko je še »krčmar v nadi.«

Takoj drugi dan se napoti k Avzli, da bi se naučil delati žganje.

»Kaj vam dam, strina, da me naučite, kako se dela žganje?« vpraša jo precej pogumno.

»Kaj boš neki dal, ko sam nič nimaš.«

»I, saj imam hišo.«

»Hiše, vem, da mi ne daš.«

»Kaj pa hočete?«

»I, kaj — — denarja tako nimaš?«

»Denarja, denarja . . . — mrmra Blaž — — zdaj ga res nimam.«

»Saj pravim, da nimaš nič.«

Blaž nekaj časa premišljuje, a potem reče: »Koliko denarja pa zahtevate?«

»Pojdi, pojdi, saj nimaš nič.«

»No, pa vender!«

»Pet goldinarjev!«

»Pet goldinarjev«, ponovi Blaž in poveti glavo.

»Bom videl«, izpregovori za nekaj časa ter se obrne proti vratom.

»Z Bogom!«

»Srečno!«

Odslej je Blaž še manj govoril, manj jedel, manj spal, pa veliko več mislil. Ko je obdeloval svoje tri njive, ko si je kuhel jed, ko je hodil po vodo, povsod je mislil na Polonico, povsod tudi na Avzlo, na krčmo, na — pet goldinarjev.

»Pet goldinarjev . . .« vedno sta mu prihajali ti dve besedi na jezik. Mislil je, kaj bi prodal, a vse je

preveč potreboval, dà, potreboval bi bil še več rečij, kakor jih je bilo pri hiši.

Zopet je začel pobajati po gozdu in premišljevat, odkod bi dobil denarja. Vedno bolj zamišljen je bil in v takem stanju je večkrat glasno sam s seboj govoril. Ljudje so že pravili, da se mu meša. . . .

Nek poleten večer je sedelo na klopi pred Lužarjevo hišo nekaj mož. Po trudnem delu so se hoteli malo oddahniti v prijetnem večernem zraku. Govorili so o letini in drugih gospodarskih stvaréh.

V pogovore zatopljene zmotijo nakrat trdi, hitri koraki. Možje se ozró. Po stezi, ki drži od malega gozdiča Malenšče, prisopiha Blaž, ves spehan in razburjen.

•No, Blaž, kaj pa tebe tako goni? Menda nisi videl v Malenščih 'krvavega stegna', ogovori ga stari Kočan.

•Možje — — zaklad — — koplje ga — hitite, — brz — — brz, zbežal . . .• hiti Blaž zasopljen v pretrganih stavkih.

•Kaaaj?• Možje se spogledajo.

•Blaž, se ti blede, ali ka-li!• zavzame se Kočan.

•Zaklad, zaklad — vzemite orodje — — hitite, da ga Hrvat ne odnese!• sili Blaž v jednomer ves iz sebe.

•I, za pet Krišćevih ran, kaj pa je? Povej vendar raz'očno, kaj misliš. Vmiri se, no!•

•Brž, brz, če ne ga bo odnesel!•

•Kedo bo odnesel, šemešče?•

•Hrvat!•

•Kaj bo odnesel, ne bleđi vender?•

•Zaklad, — zaklad!•

•Kakšen zaklad?• silijo vznemirjeni možje v Blaža.

Toda Blaž skoči hitro v Lužarjevo vežo, pograbi za durmi prislonjeno rovnico in steče ko veter po stezi nazaj proti gozdiču.

•Zmešalo se mu je,• reče Primšar.

•Revež!• mljujejo ga vsi.

Stari Kočan pa pravi:

•Tako ga ne smemo pustiti. Hitite za njim, da si kaj ne stori z rovnico!•

Trije mlajši možje teko za njim.

Prisedši do gozdiča, zaslišijo udarce, kakor bi kedo kaj kopal. A vsled somraka ne vidijo ničesar. Tiho se torej splazijo v goščavo prav do tje, od koder se čujejo udarci. Pod velikim hrastom zagledajo Blaža. Rokave si je zavihal in kolikor more hiti kopati z rovnico. Nekaj časa koplje, kar trči na nekaj trdega. Preneha in potiplje z roko. Plaho se ozre okrog in drhteči ustni mu zasepetata:

•Pokrov od kotla.•

Krepko zavihiti rovnico in privzdigne precejšno kamenito ploščo. Noge se mu šibe, boječe poklekne in pogleda v jamo.

•Križ božji!•

Kakor bi ga pičil gad skoči po koncu, zatene rovnico proč in zbeži po stezi domov. Plaho se ozira nazaj in teče, kolikor mu pusté okorne noge.

Skriti možje pristopijo in pogledajo v jamo.

Kaj je notri? — —

— Mrtev prešič . . .

— Pezinu je bil poginil prešič in dekla ga je zvečer zakopavala v gozdiču. Sama je pravila, da ga je bas zasipala, ko je prišel po kakih dvajset korakov oddaljeni stezi Blaž. Nekaj časa jo je gledal, potem pa je stekel po stezi v vas. — Revež se je v mraku zmotil, ko je imel deklo za Hrvata in mrtvega prešiča za — zaklad.

* * *

To je bilo smeha drugi dan. Povsod se je govorilo o Blažu in njegovem zakladu, kateri se mu je izpremenil v prešiča. Vse se je norčevalo z njega in Polonici samej se je zdel dogodek tako važen, da je želela prej ko prej se sniti z Blažem.

Priložnost je nanesla, da sta se srečala še isti teden.

•Blaž, slišala sem, da iščeš denarja.•

Blaž je zadržetal po vsem životu, ko jo je zagledal. Zamrzelo in pohladilo ga je ob jednom, ko ga je ogovorila.

•Oh, saj veš, Polonica, saj veš! Napraviti hočem krčmo, da boš krčmarica, a brez denarja tako ni nič. Denarja iščem, seveda denarja, ljuba moja!•

•A če sem prav slišala, nimaš sreče. Pravijo, da si bil že izkopal zaklad, pa da se ti je nakrat izpremenil v mrtvega prešiča.•

•Oh, dušica moja, nikar ne poslušaj ljudi!•

•No, glej ga, ali ni res?•

•Kaj to, povej rajše, kdaj te naj pridem snubit. Krčmo dobim v kratkem času, vse je že pripravljeno, ljuba moja.•

•Kakšno krčmo?•

•I, no za žganje; saj si rekla, da hočeš biti krčmarica. Tedaj kdaj naj pridem?•

•Kadar se ti bo mrtev prešič izpremenil v srebro in zlato,• odvrne Polona hudomušno in odide proti domu.

Blaž gleda nekaj časa za njo, in iz ust mu uhaja:

•Neče me, — neče . . .•

Neizmerno osramočenega se čuti.

Nakrat pa strese z glavo in odhiti domov. Z vso močjo zaloputne vežna vrata, vleče se na klop in cela dva dneva se ne prikaže iz hiše. — —

* * *

Prihodnji predpust se je omožila Polonica nekam v Siemenu.

Pravijo, da ni bilo Blažu prav nič hudo za njo. Res se ni nikdar več zmenil za njo. Opustil je misel na ženitev in nikoli več se ni spozabil, da bi se bil vnovič zagledal v kako žensko. Vso svojo strastno ljubezen je naklonil puški in lovu sploh; pa pravi, da se ne kesá. Nič mu ne dene, če mu včasih — recimo često — pošlje puška smrtonosni svinec daleč proč od divjačine, saj ni tako neusmiljen, da bi jemal živalim ljubo življenje. Sam pri sebi menda misli:

•Da le poka.• A pred ljudmi se rad pohvali, tisto pa, tisto. No, pustimo mu to veselje.

Na krčmo več ne misli. Bog varuj, da bi ga kedo spomnil na njo. In prav ima.

Toda svet je že tako budoben, da ne privošči poštenemu človeku miru in — lepega priimka. Saj ga za blaža že nečejo več klicati. Da bi ga imenovali samo Lovce, bi že bilo, ker je res strasten lovec. Toda ljudje se spominjajo še nekdanje njegove misli o krčmi, združujejo obe besedi skupaj in vrh tega zavijajo vso sestavljenko — Bog zna zakaj — po nemško ter mu rečejo: »Jagerbirt«.

Nagajivi svet!

Razne novice.

Prošnja! Priložili smo današnjemu listu poštno nakaznico za naročevanje »Domoljuba« za prihodnje leto. Lepo prosimo, da bi častiti naši bralci naročnino za l. 1896 kmalu ponovili, ker nam s tem zelo olajšajo redno razpošiljanje v novem letu.

(Volilnim možem!) Slišimo, da razni sitneži kakor muhe okoli luči letajo sedaj okoli volilnih mož ter jih nagovarjajo za razne kandidate. Ne poslušati takih ljudij. Kedor je na katoliško-narodni stranki, volil bo v današnjem »Domoljubu« imenovane kandidate, katere priporoča osrednji volilni odbor naše stranke v popolnem soglasju z zaupniki raznih volilnih okrajev. — Volilni možje, stojte trdno kakor skala, beseda vaša naj vam bo sveta. Volitev je vaša pravica in dolžnost, od katere bote tudi pred Bogom dajali odgovor. — Noben volilec naj doma ne pozabi poverilnega lista, katerega je dobil od komi sarja za volitev! Bog daj srečo!

(Tržaški škof mil. g. dr. J. Glavina) se je vsled bolehnosti odpovedal tržaško-koperski škofijski stolici.

(Kranjski levski zakon — z verskega stališča.) Kakor je poročal Slovenec, so po novi Gorenje-avstrijski lovski postavi ob nedeljah in praznikih veliki lovi z gonjači — in med dopoldnjo službo božjo vsakoršni lovi prepovedani. Omenjali smo že jeden pot, da se je pri zadnjem deželno-zborskem zasedanju tudi pri nas stavil jednak nasvet. Dotični gosp. poslanec (g. Povše) pa je žel za ta svoj predlog oholo zasmehovanje od znanega Nimroda poljanske doline dr. Tavčarja. Pa naj reče kedo, da se manjka pri nas liberalcev. Mi Slovenci, ali kakor »Narod« hoče, »slov. klerikalci« smo se preveč optimisti, mnogo premilo sedeči o verski vnemarnosti v naši domovini. Seveda domoljubje ali pa samoljubje nas le prerado zapelje do misli, da slovenski liberalci ni nevaren, vsaj toliko ne nevaren kakor liberalci nemški.

(Socijalni načrt slovenskih delavskih stanov.) Tako se imenuje spis, ki v kratkih točkah opisuje vse zahteve slovenskega kmečkega, obrtnega in delavskega stanú. Posamezen izvod stane 5 kr. Dobiva se v Kato-liški Tiskarni v Ljubljani. Prav toplo priporočamo ta načrt svojim naročnikom.

Prihodnja številka »DOMOLJUBA« izide dne 5. decembra 1895 zvečer.

Loterijske srečke.

Line, 9. novembra:	52,	89,	24,	43,	87,
Trat 9. novembra:	21,	78,	18,	62,	9.

Tržne cene v Ljubljani

13. novembra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	7	50	Špeh povejan, kgr.	—	64
Reš,	7	50	Surovo maslo,	—	72
Jedmen,	6	50	Jajce, jedno	—	3
Oves,	7	60	Mleko, liter	—	10
Ajda,	8	—	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso,	7	—	Telečje	—	70
Koruz,	7	—	Bvinjsko	—	60
Krompir,	2	80	Kostrarove	—	36
Leča, hktl.	12	—	Pihanec	—	45
Grah,	12	—	Golob	—	17
Fikol,	12	—	Seno, 100 kgr.	—	2 40
Maslo, kgr.	—	90	Slama,	—	2 40
Mast,	—	70	Drva trda, 4 kub. mtr.	—	7 70
Špeh svek,	—	60	„ mehka,	—	5 40

Učenca

zdravega, krepkega, vsprejme za kupčijsko in umetno vrtnarstvo **Luka Tomšič** v Ljubljani, Poljanski nasip. 293 (2—2)

Dečka starega od 15 do 16 let, sina poštenih staršev, in lepega vedenja sprejemem kot

učenca

v svoj podkovski in kovaški obrt. — Pogoje pové **Leopold Zore** v Kamniku na Gorenjskem. 292 (2—2)

287 **Zadnja cena.** 7—3

R. Miklauc

v Ljubljani, Špitalske ulice 5

priporočam svojo zalogo **gvantnega blaga**. Imenujem posebno **štof** in **vsake baže sukna** in **oajg** za **moške obleke**, kakor tudi **lepi novi batmol** in **pisani porhant** za **ženska oblačila**. Tudi imam **najnovejše volnate rute, gladke, z mrežami, z zobmi** in **z franjami**. Priporočam tudi **plavi** in **beli porhant**, **belo** in **rujavo kotonino, suknene nogovice** in vse v to vrsto spadajoče blage.

Zadnja cena.

Na Najvišje povelje Nj. c in kr. apostolskega veličanstva. Bogato oskrbljena po a. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov zajamčena 21 6—4

XXX. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

3135 dobitkov v skupnem znesku 170.000 gld. in sicer: 1 glavni dobitek s 60.000 gld. z dvema predodobitkoma in dvema podobitkoma à 500 gld., 1 glavni dobitek s 30.000 gld., z 1 predodobitkom in 1 podobitkom po 250 gld., 2 dobitka po 10.000 gld., 10 dobitkov po 1000 gld., 15 dobitkov po 500 gld., 100 dobitkov po 100 gld., naposled serijski dobitki v skupnem znesku 30.000 gld. — Žrebanje se bo vršilo nepreklicno dne 19. decembra 1895. — Srečka stane 2 gld. avstr. valj.

Podrobnejša določila ima igralni načrt, ki se dobiva brezplačno s srečkami pri oddelku za državne loterije Dunsj. 1, Riemergasse 7, II. Stock, im Jakoberhofe, kakor tudi po mnogih prodajalnicah. — Srečke se pošiljajo poštne preste.

Na Dunaju, v septembru 1895. 285 6—3

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov, oddelek državne loterije.

Delavnica kleparskih, ključarskih,

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano

izdeluje ter ima v zalogi

cerkvene svetilnice ali stalnice

220 18   dve po   194

iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22,
24, 28, 32 gld., iz topnaka 40, 50 gld.,

obhajilne svetilnice

iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8,
10 gld.

pušice z zvončki

za pobiranje miloščine, iz kositarja po 1.50 gld.
iz medenine 5 gld.

štedilna železna ognjišča

vsa železna in tudi razna za vzdati.

!!Pokrivanje zvonikov!!

Barvanje zvonikov

= napajevanje strešnih žlebov in strolovodov. =

Razne železne ograje, vrata, smrežja za pokopališča itd.

S krtevjo svitkov provzema ob, jednem tudi tesarska dela.

kovino - tiskarskih, stavbenih in kuhinjskih del.

Največje presenečenje vzbujajo

moje specialitetne pristne Goldin-Remontoir-ure

za gospode in gospé, najnatančnejše izvršene.

gld. 6.50

Te ure odlikujejo se osebito po svojih elegantnih, jako umetno izdelanih okrovih, kateri enako pristnim zlatim uram popolno neizpremenljivi ostanejo. — Te ure se vsled najnovejše konstrukcije hermetično zapirajo, torej so popolnoma zavarovane proti zaprstenju.

Cena komadu z trojnim Goldinastim okrovom **a. v. gld. 6.50**

Pristne Goldin-verižice z varnostno zapenko, sport., členkasta ali fazon-oblika z elegantnim okraskom komad gld. 1.20.

triletno pis-meno jamstvo

Pozora vredno. osebito za vzg profesorje, državne in železniške uradnike.

Pristne jeklene remontoir-ure za rabo pri službi (La Parfaite), najfinejši oksid., z pozlačeno krono, temno-emajlirano ploščo in nikelnatim kolesjem, natančno regulirane, samo gld. 4.90.

Izvaževalna tvrdka pristnih švicarskih žepnih ur

Leon Silberberg,

Dunaj, I., Fleischmarkt, 5 H.

Ceniki zastoni.   291 (4-2)   Pošilja proti povzetju.

250 4

3 zlate
15 srebrnih
kolaja,
12 častnih in
priznanih
diplom.

Franc Iv. Kwizda.

Kwizdov

korneuburski živinoredilni
prašek,

dijetično sredstvo za konje in svačad.

Z najugodnejšim vpehom rabi se le nad
40 let v vseh večjih hlevih proti pomanj-
kanju slasti, slabemu prebavljenju, v zbolj-
šanje ukusnejšega in izdatnejšega mleka.

Škatlja velja 70 kr., pol škatlje
35 kr.

Varstvena

znanka.

Kr. rumunski dvorni
salobnik.

O. in k. avstro-ogerski
dvorni salobnik.

Pasi naj se na
varstveno znambo
in zahteva le
Kwizdov
Korneuburski
živinored. prašek.

Glavna zaloga
Okrožna lekarna
Korneuburg pri Dunaju.

331 20-10 II.

Dobiva se v
vseh
lekarneh in
družnarijskih
prodajal-
nicah avstro-
ogerskih.

IVAN SCHINDLER
Izdelovalnica strojev in orodij

Izdelava in popravlja vse vrste strojev in orodij za kmetstvo, industrijo in domačo rabo. Strojeve, spravne, vodilne, vse vrste in svetilniške opremljuje in popravlja. Izdeluje in popravlja vse vrste kmetijskih strojev in orodij. Izdeluje in popravlja vse vrste kmetijskih strojev in orodij. Izdeluje in popravlja vse vrste kmetijskih strojev in orodij.

Izdelovalnica strojev in orodij
v Nürnbergu pri Dufflju.

Proda se

iz proste roke **lepo posestvo**, obstoječe iz njiv (50 mernikov posevke), treh lepih gozdov, dveh vinogradov, kolenin, ki dajejo do 12 vozov mrve in v dobrem stanu ohranjenega gospodarskega poslopja z vsem potrebnim orodjem in tivino. Vse skupaj je cenjeno na **6300 gld.** Več se poišve pri

Fr. Zupančiču,
gostilničarju „pod Hrastom“
Koledvor Mirnapeč.

256 3-3

Najboljša, izredno okusna je

župnika Kneipp-a sladna kava

OCHRANNA-ZNÁMKA

v rudečih štirioglatih zavitkih s sliko župnika Kneippa.

Oelzova kava

v rudečih okroglatih zavitkih. 24-20

Vsaka posebej porabljena ali pomešana nameščata popolnem navadno zrnatu kavo.

Dobivata se v vsaki boljši prodajalnici.

Kjer ni zaloga, pošlje je izdelovatelj (Oelz v Bregencu) po pošti v zavojih po

639 24-22

4¹/₂ kilograma za gld 2 10.

R. Pserhoferja

„lekarna pri zlatem državnem jabolku“

na Dunaju, I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhoferjeve

odvajalne kroglice preje kri čistilne kroglice imenovane, so staroznano, lahko odvajajoče zdravilno sredstvo.

Cena tem kroglicam: 1 škatlica 15 kroglic 21 kr., 1 zavoj s 6 škatlicami gl. 1-5, po poštne povzetju nefrankovano gl. 1-10.

Ako se svota vnaprej pošlje velja s poštnino vred: 1 zavoj kroglic gl. 1-25, 2 zavoj gl. 2-30, 3 zavoji gl. 3-35, 4 zavoji gl. 4-40, 5 zavojev gl. 5-20, 10 zavojev gl. 9-20. (Manj od zavoja se ne pošlje.)

Zahtevajo naj se izrecno „J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice“

ter naj se pazi, da ima vsaka škatlica na pokrovu radeče tiskano ime J. Pserhofer, kakoršno je tudi na navodilu za uporabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferjev

1 lonček 40 kr., franko poslan 65 kr.

Trpotčev sok, steklenica 50 kr.

Balzam za gušo steklenica 40 kr. franko posl. 65 kr.

Grenka želodčna tinktura

(preje življenjska esenca ali Praške kapljice.)

Lehkotno odvajajoče sredstvo, oživlja in krepi želodec, ter pospešuje prebavljenje.

Stekl. 22 kr., dvanajst stekl. gl. 2-

Balzam za rane stekl. 50 kr.

Razun tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbe. Pošiljave po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštni nakaznici), je poštnina deset nižja, nego pri pošiljavih s povzetjem. 289 (12-2)

Fijakarski prsni prašek

škatlica 35 kr., franko poslan 60 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhoferjeva, najboljšo sredstvo za rast las, lonček 2 gl.

Zdravilni obliž za rane

pok. prof. Steudela, lonček 50 kr., franko poslan 75 kr.

Univerzalna čistilna sol

A. W. Bulricha, domače sredstvo proti slabemu prebavljanju. Zavoj gl. 1-

Kmetovalcem kateri se hočejo poučiti o marsičem, kar koristi njihovega uspešnemu gospodarstvu, priporočamo knjizice

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska rasprava.

Spisal Iv. Belec, *čupnik*.

Cena 20 kr., po pošti 23 kr. Dobiva se v „Katoliški Tiskarni“ v Ljubljani.

Stanarinske knjizice

za stranke

z uradne potrjenimi

določbami hišnega

reda v slovenskem in

nemškem jeziku, z

razpredelbo za vpla-

čevanje stanarine, vo-

dovodne in mestne

doklade, dobé se ka-

mad po 15 kr., 10

komadov vkup i gl. v

Katol. Tiskarni

v Ljubljani.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča

po pošti.

TRADE-MARK

SCHUTZMARKE

Najboljše kakovosti, blago-dejen oživljajoč, krepljen in zlasti sredstvo za vzbujanje teka je

Marijacejski liker

1 stekl. 20 kr., 6 stekl. 1 gl. 3 ducate steklenic 4 gl. 80 kr.

Nadalje za želodec:

Kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gl., 3 ducate 4 gl. 80 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanji, skafnem želodci. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gl. 5 kr.

Za prsa:

Zeliščni sok ali prsni sirop za odraščene in otroke; raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gl. 50 kr.

Za trganje:

Protinski ovet (Gichtgelst) lajša in preganja bolečine v krizu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gl. 25 kr.

Vsa ta naštetja in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani kraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. 252 24-12

VIII. zvezek:
POVESTI Andrej Kalan

izšel je ravnokar ter se dobiva komad 20 kr., po pošti 23 kr. v Katoliški Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani. — Tudi III. in IV. zvezek sta še v zalogi.

Vsi stroji za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo!

IG. HELLER, Dunaj,

2/2 Praterstrasse 49. 225 14

